



Erdővagyon és erdőgazdálkodás 2023-ban

A publikált adatok az Országos Erdőállomány Adattár 2023-as statisztikai állapotából, valamint az Országos Statisztikai Adatfelvételi Programból származnak. A statisztikák – az összefoglaló adatok kivételével – a szabad rendelkezésű erdők jellemzőit nem tartalmazzák.

Kiadta az Agrárminisztérium Erdőrendezési Főosztály
Budapest, 2024
Címlapfénykép: Szolnyik Csaba

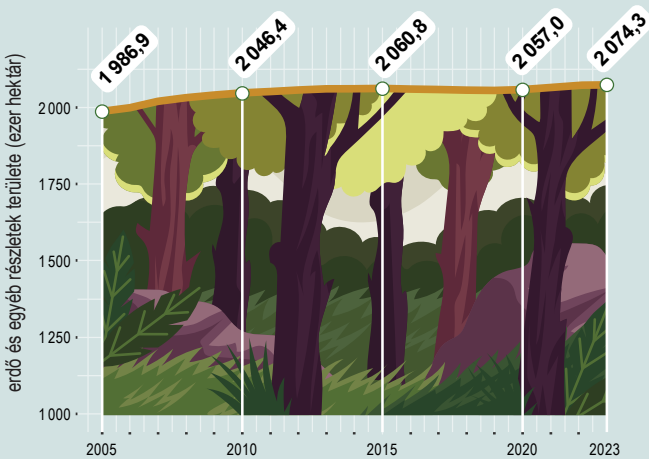


Erdőterület, élőfakészlet

Összefoglaló adatok

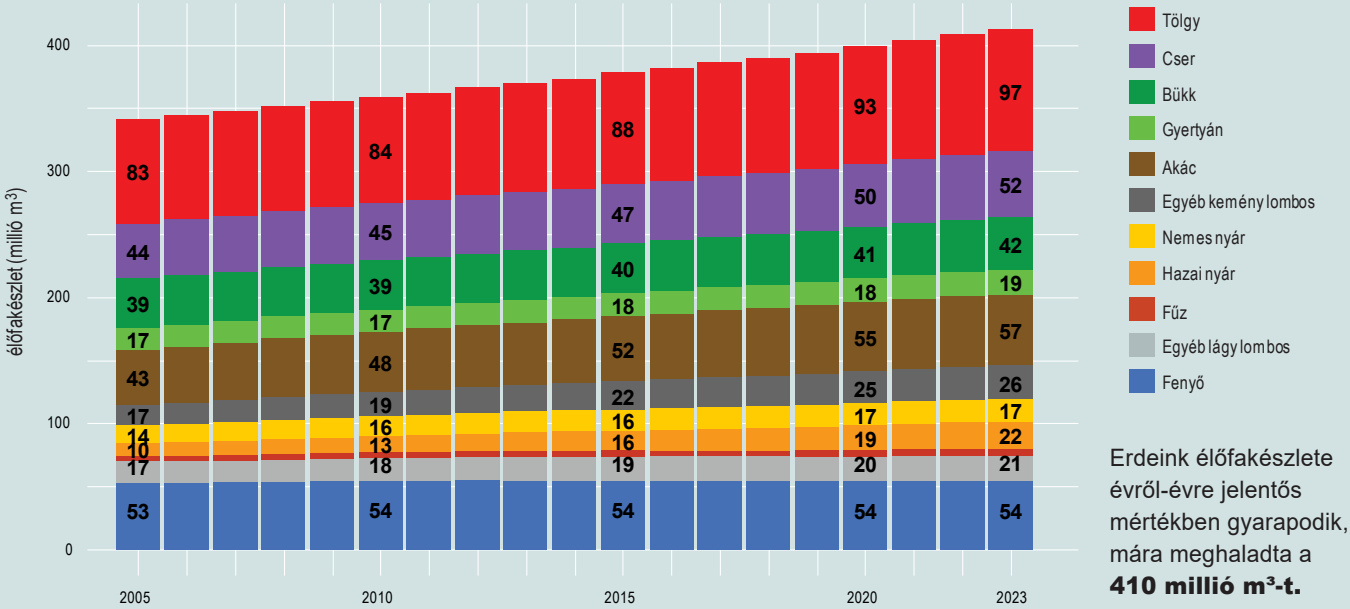
Nyilvántartott terület	ezer ha	2 074,3
állami tulajdon	ezer ha	1 159,2
közösségi tulajdon	ezer ha	20,1
magántulajdon	ezer ha	858,1
vegyes tulajdon	ezer ha	36,9
Erdőrészek területe	ezer ha	1 959,3
Egyéb részek területe	ezer ha	115,0
Erdősültség a nyilvántartott terület alapján	százalék	22,3
Szabad rendelkezésű erdők területe	ezer ha	14,1
Erdősültség az erdőrészek területe alapján	százalék	21,1
Élőfakészlet	millió br. m ³	412,5
Folyónövedék	millió br. m ³	12,9
Fakitermelés	millió br. m ³	7,8
ebből véghasználat	millió br. m ³	5,2
Erdőtelepítés (elsőkivitel)	ezer ha	5,0
Erdőfelújítás megkezdése tarvágást követően	ezer ha	16,0
Erdőfelújítás megkezdése fokozatos felújítóvágás esetén	ezer ha	3,5
Tárgyévben keletkező erdőfelújítási kötelezettség	ezer ha	20,7
Tárgyévben befejezett erdőfelújítás	ezer ha	20,8

Erdőterület



Erdeink területének 40 %-át az elmúlt 70 évben hozták létre mezőgazdasági területekből. 2005-höz képest. A jelenlegi erdőterület így **2,07 millió hektár**, ami 87 ezer hektárral (4 %-kal) nagyobb a 2005. évi értékhez képest.

Élőfakészlet



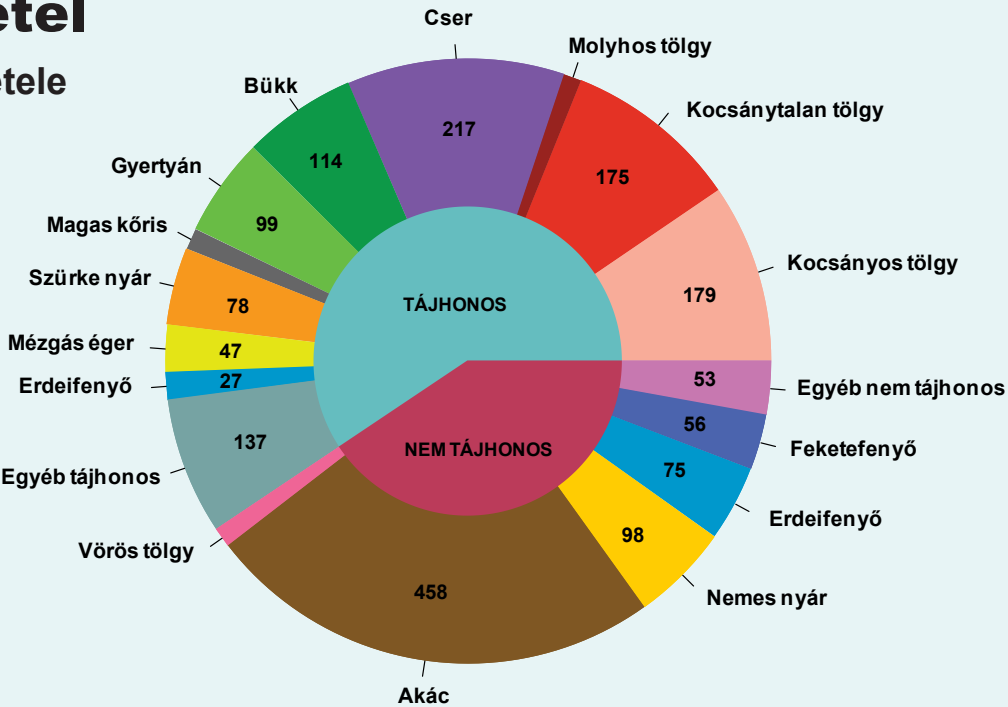
Erdeink élőfakészlete évről-évre jelentős mértékben gyarapodik, mára meghaladta a **410 millió m³-t.**

Fafajösszetétel

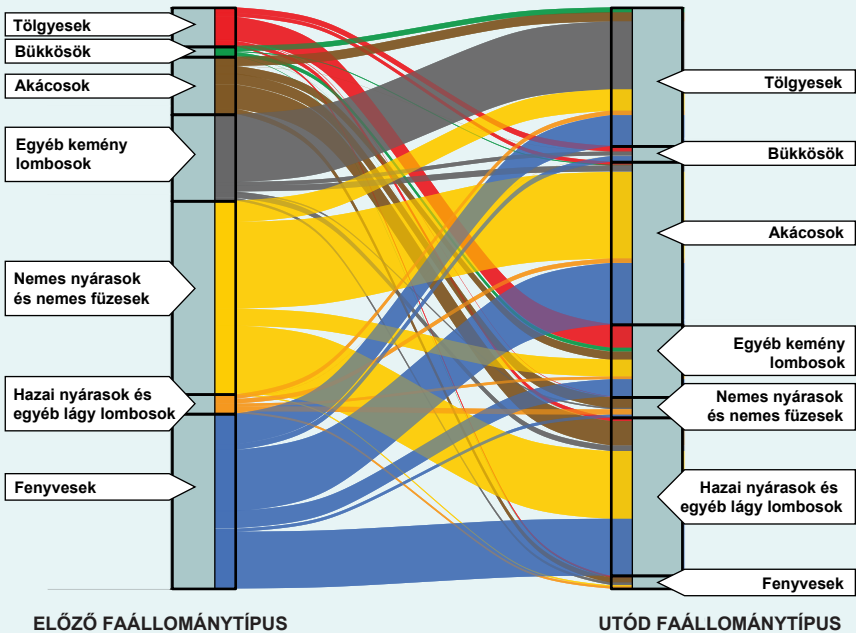
Erdeink fafajösszetétele (ezer hektár)

A hazai erdőket 60%-ban
őshonos fajok alkotják.
Az erdőtelepítések eredménye-
ként létrejött gazdasági célú,
idegenhonos fajajú
faállományok az őshonos
faállományú erdők kíméletét is
lehetővé teszik, emellett jelentős
a talajvédelmi szerepük.

*Az őshonosságot az erdészeti táj
szintjén értelmezzük. Az erdeifenyő
nem minden tájban tekinthető
őshonosnak, területét így ennek
megfelelően megbontottuk.*



Faállománycserék erdőfelújítások során



Ahol a magról történő természetes felújítás feltételei adóttak, ott azt kell alkalmazni. A felújítás során a fafajösszetételt a rendeltetésnek és a termőhelynek megfelelően változtatják, az elegyességet növelik, a nemkívánatos fajokot visszaszorítják. Védett természeti területeken az idegenhonos fajokot őshonosra kell cserélni.

A grafikonon a 2006-2023. időszakban végzett, fafajcserével járó erdőfelújításokat ábrázoltuk.

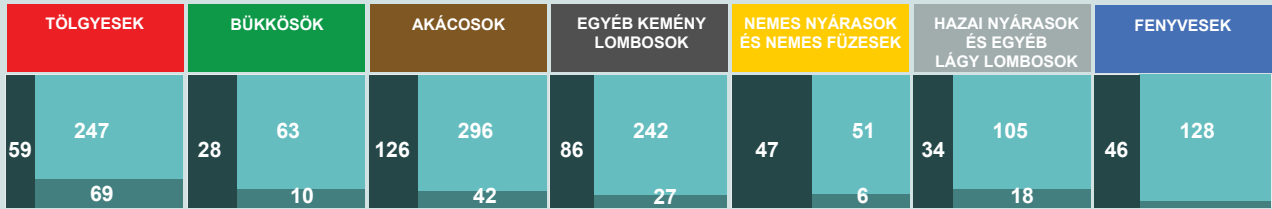
Az egyes sávok szélessége az adott kategória területével arányos. A fafajcserés felújítások aránya állománytípusonként a következő volt:

- Tölgyesek: 16 %
- Bükkösök: 9 %
- Akácosok: 7 %
- Egyéb kemény lombosok: 33 %
- Nemes nyárasok és nemes fűzesek: 45 %
- Hazai nyárasok és egyéb lágy lombosok: 15 %
- Fenyvesek: 72 %

Kor és vágásérettségi kor

Vágásos üzemmódú erdők fejlődési fázisai (ezer hektár)

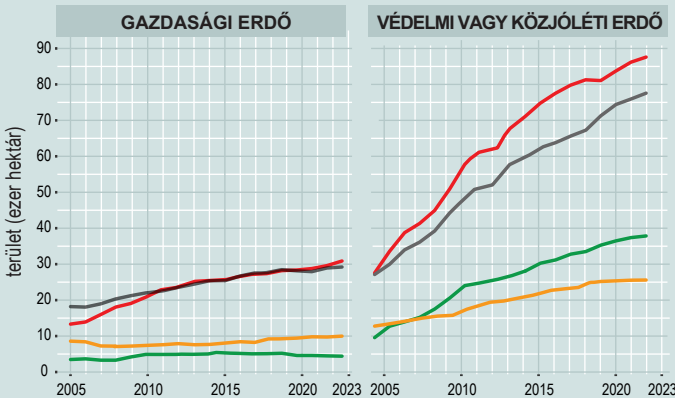
Fiatal Növekvő Érett



A vágásos erdők fejlődési fázisainak megfelelő eloszlása a fenntartható erdőgazdálkodás, az erdő folyamatos szolgáltatásainak fontos garanciája. Jellemző folyamat a nemes nyárasok és fenyvesek őshonos fajú állománnyá alakítása, ami a fiatal erdők területének erőteljes csökkenésével jár.

A fejlődési fázisokat az Európai Erdők által is használt módszer szerint különítettük el. A fiatal erdők esetében az állomány kora a vágásérettségi kor 20 %-ánál kisebb, míg érett erdőknél annak legalább 90 %-a. Az állomány korát ill. vágásérettségi korát a főfafaj alapján számoltuk.

Vegyeskorú erdők területfoglalásának változása



Tölgyesek
Egyéb kemény lombosok
Bükkösök
Hazai nyárasok és egyéb lágy lombosok

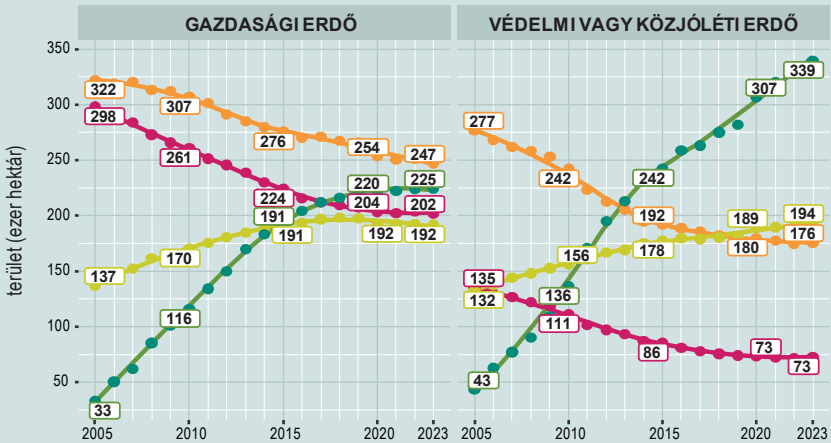
A vegyeskorú erdők definíciója az Európai Erdők által is használt nomenklatúrának felel meg. Eszerint – a pillanatnyi koreloszlástól függetlenül – vegyeskorúnak tekintettük a nem vágásos üzemmódban kezelt erdőket, hiszen ezeknél garantált a vegyeskorúság fokozatos kialakulása. A vágásos üzemmódú faállományok abban az esetben minősültek vegyeskorúnak, ha a legidősebb és legfiatalabb faegyedek korkülönbsége elérte a vágásérettségi kor 20 %-át. A korkülönbség megállapítása során az újulati és a hagyásfa szintet figyelmen kívül hagytuk.

Az őshonos fajok száma erdőrészlet szinten

Az erdőnevelés során a biológiai sokféleség megőrzését az elegyesség fokozásával, valamint többkorú erdők kialakításával segítik elő. Az őshonos vegyeskorú erdők területe jelenleg mintegy **300 ezer hektár**.

Az őshonos fajok száma erdőrészlet-szinten értelmezett. Ennek megfelelően az egyfafajos részletekhez tartozó görbe azoknak az erdőrészleteknek az összesített területét mutatja, amelyekben egyetlen őshonos faj fordult elő.

Fajok száma 1 2-3 4-5 6 vagy több

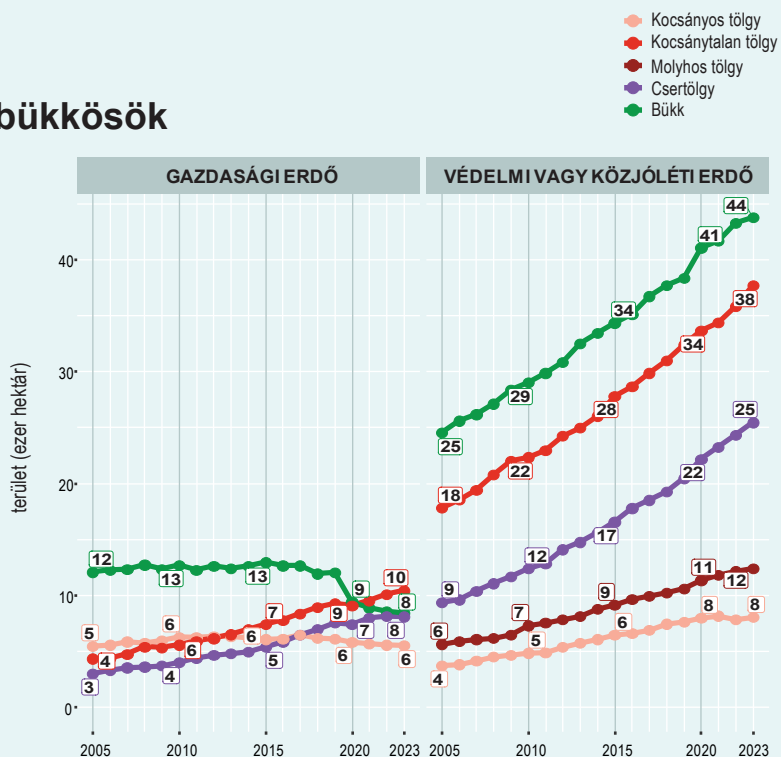


Idős erdők

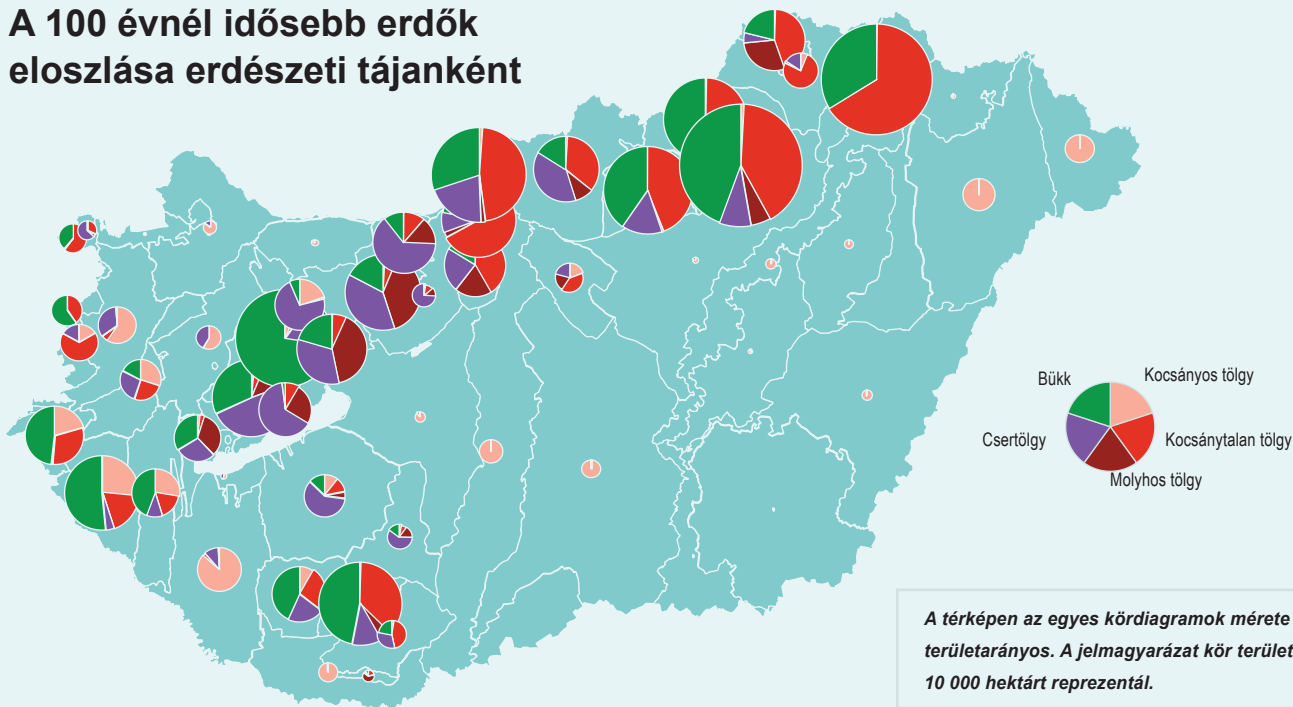
100 évnél idősebb tölgyesek és bükkösök térfgalásának változása

Az ökológiai szempontok előtérbe kerülésével a 100 évnél idősebb tölgy és bükk erdők térfgalása – különösen védelmi vagy közjóléti elsődleges rendeltetésnél – nő, mára meghaladja a **150 ezer hektárt**. A talajvízigényes kocsányos tölgy időskori fenntartása ugyanakkor egyre nehezebb.

Az ábra azoknak az erdőrészeknek a területét mutatja, amelyekben a gazdálkodást meghatározó főfafaj kora 100 évnél magasabb. Az egyes vonalak lefutását az elsődleges rendeltetés megváltozása is befolyásolhatja. A bükknél ennek tudható be, hogy a gazdasági rendeltetésű 100 évnél idősebb állományok területe 2019 és 2020 között ugrásszerűen csökkent, míg a védelmi vagy közjóléti rendeltetésűeké ugyanakkor hirtelen nőtt.



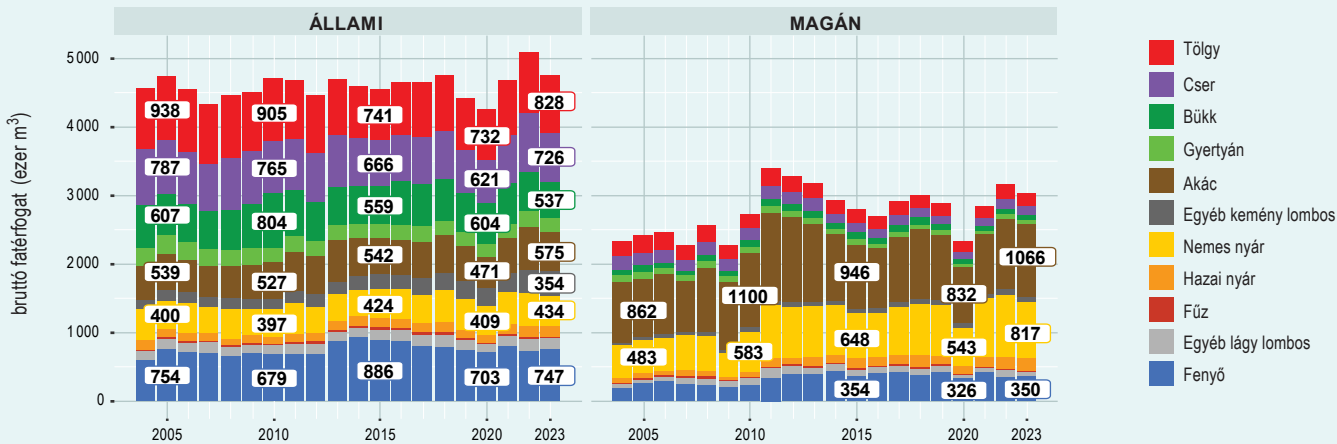
A 100 évnél idősebb erdők eloszlása erdészeti tájanként



Bruttó fakitermelés

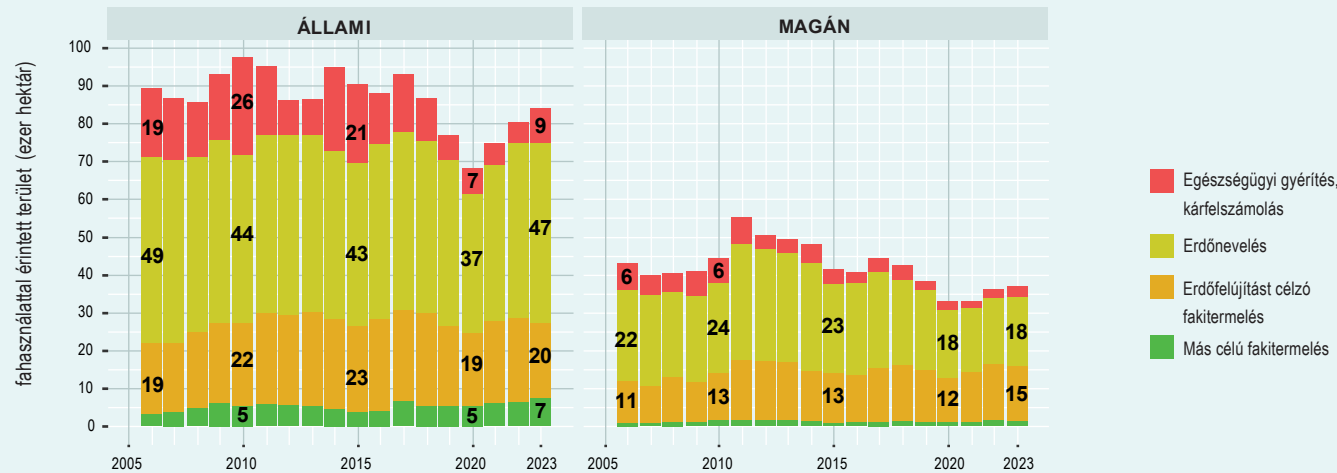
Fafajcsoportonkénti bruttó fakitermelés

A magyar erdőkből évente bruttó **6,5-8 millió m³** faanyagot termelnek ki, ami az éves növedék 55-60 %-a.



Fahasználattal érintett terület

Fahasználattal adott évben a teljes erdőterület 5-7 %-a érintett.



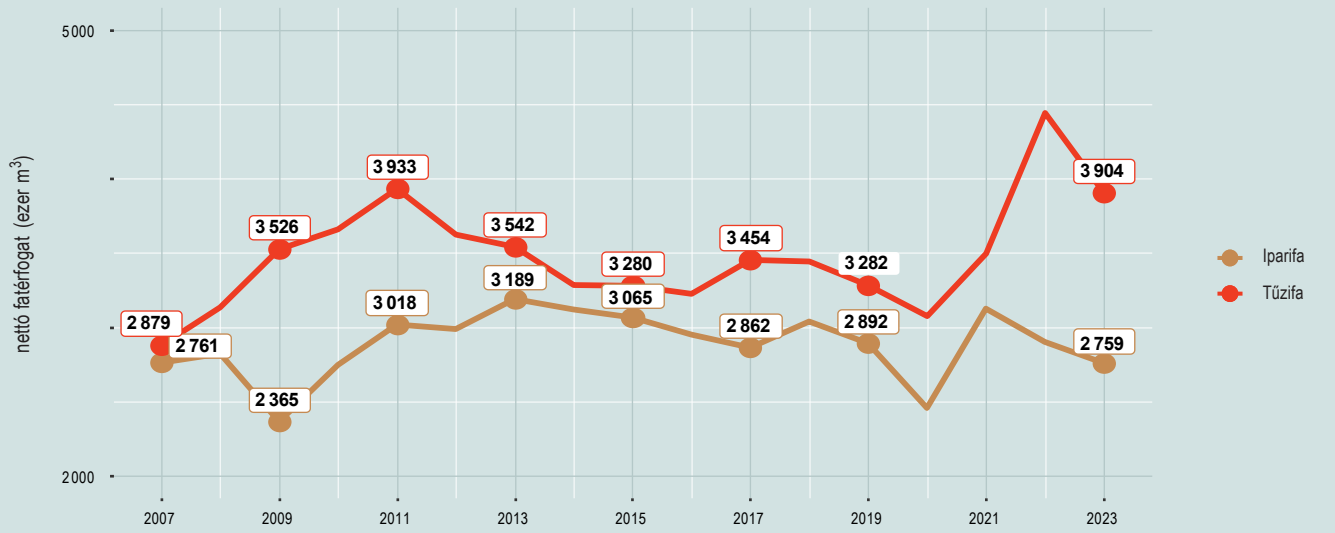
A grafikonon a fahasználati módok erdőgazdálkodási cél szerinti csoportosítása a következő:

- egészségügyi gyérítés, kárfelszámolás: egészségügyi fakitermelés;
- erdőnevelés: tisztítás, törzskiválasztó, növedékfokozó és haszonvételi gyérítés;
- erdőfelújítást célzó fakitermelés: száralóvágás, fokozatos felújítóvágás, tarvágás;
- más célú fakitermelés: készletgondozó használat, egyéb termelés.

Nettó fakitermelés az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program alapján

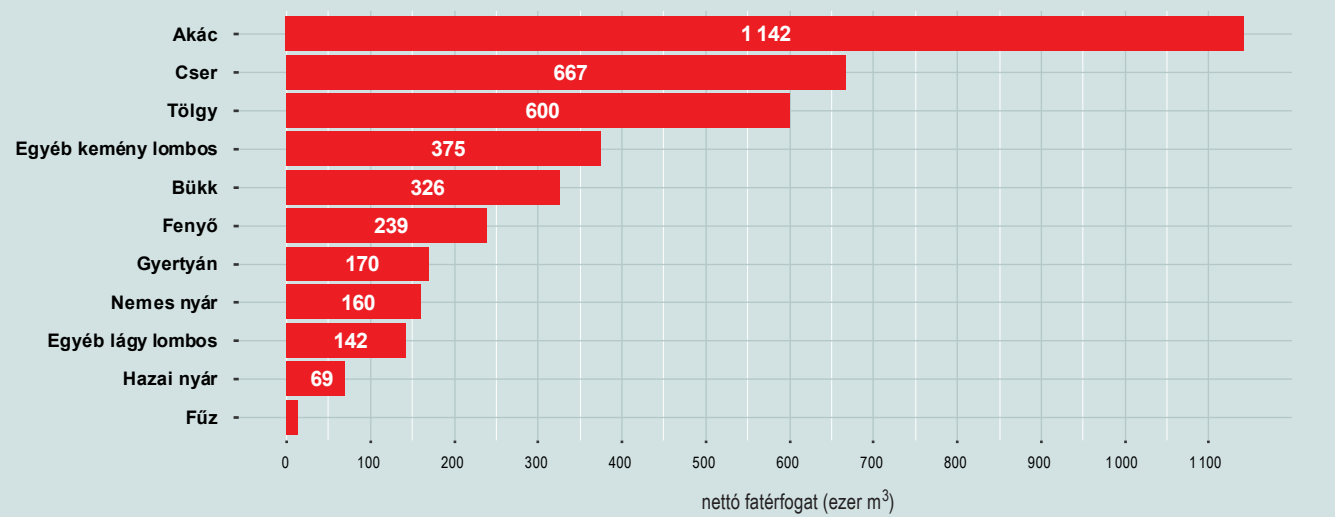
Tűzifa- és iparifatermelés

Erdeinkből évente **3-4 millió m³ tűzifa** és **2,5-3 millió m³ iparifa** kerül ki. Az energiaválság tűzifa-felvásárlási lázat okozott, ami a kitermelésben is érezhető volt, a fenntartható erdőgazdálkodást ugyanakkor nem veszélyeztette.



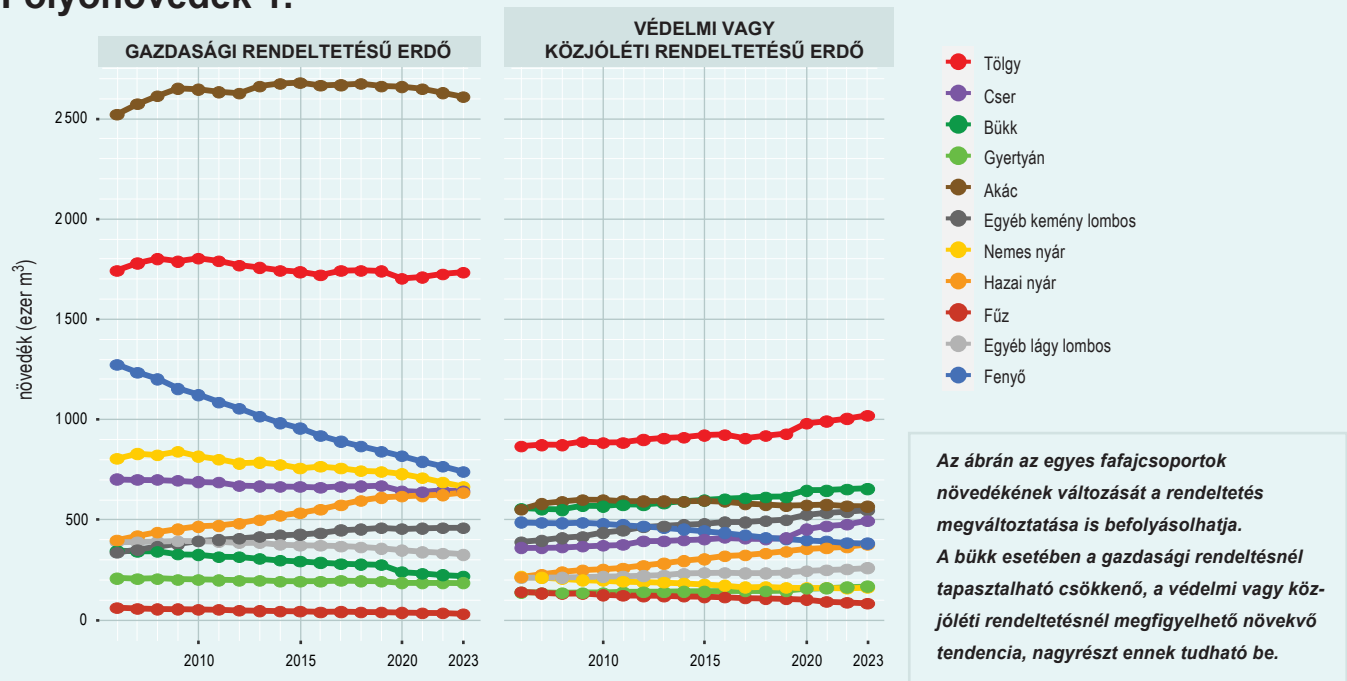
Fafajcsoportonkénti tűzifatermelés

Legjelentősebb, több mint 1 millió m³ tűzifa mennyiséget adó fafajunk az akác.



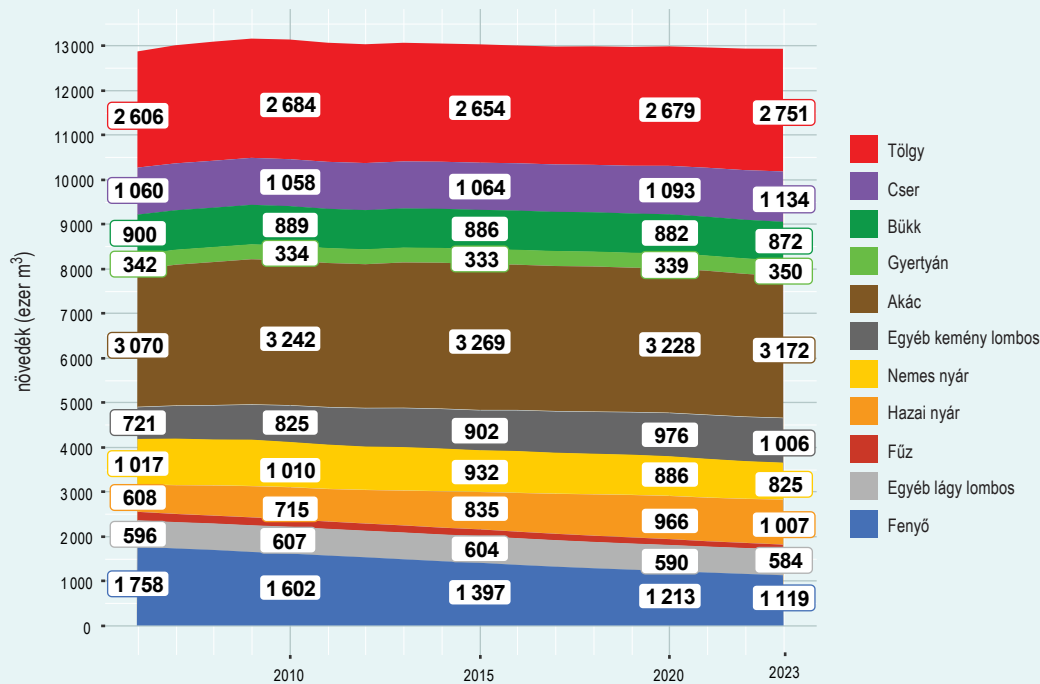
Növedék

Folyónövedék 1.



Folyónövedék 2.

A hazai erdők éves növedéke évek óta **13 millió m³** körüli. Bár az országos növedék viszonylag állandó, a fafajcsoportonkénti megoszlás fokozatosan átalakul: a szerkezet-átalakítások következtében a fenyő és a nemes nyár növedék csökkenő, a hazai nyár növedéke emelkedő tendenciájú.

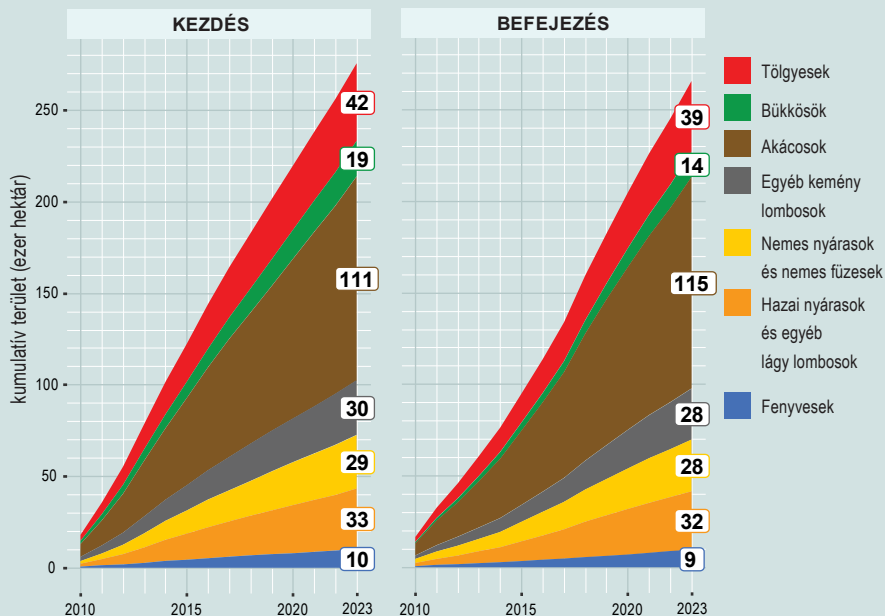


Erdősítés

A megkezdettként, ill. befejezettként átvett erdőfelújítások kumulatív területe

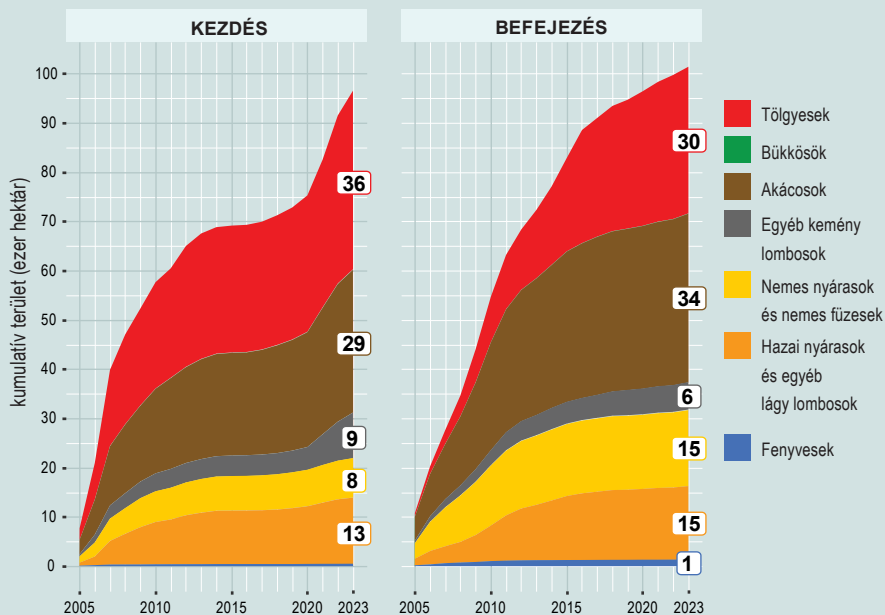
Magyarországon a véghasználatot követően, vagy ha bármilyen okból kipușztul a faállomány, az erdőt fel kell újítani. 2010 óta több mint **270 ezer hektárnyi** területen kezdtek meg a felújítási munkálatokat. Ez évente átlagosan kb. 20 ezer hektárnak felel meg. Emellett közel 270 ezer hektáron pedig az ebben vagy az ezt megelőző időszakban megkezdett felújítások műszaki befejezésre kerültek.

A 2009. évi XXXVII. törvénynek (erdőtörvény) a felújításra vonatkozó rendelkezései a kapcsolódó statisztikák tartalmát is befolyásolják, ezért a grafikonon csak 2010-től kezdődően ábrázoljuk az adatokat kumulatív módon. Adott évi statisztika tehát a kiindulási évtől számított összeget mutatja.



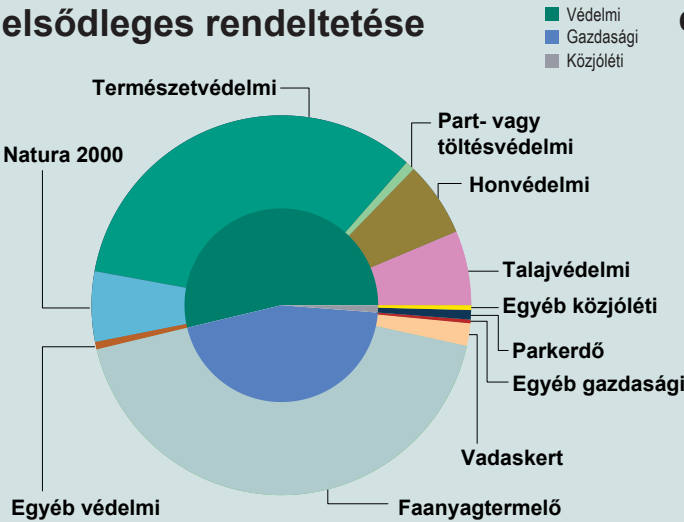
A megkezdettként, ill. befejezettként átvett erdőtelepítések kumulatív területe

2005 óta közel **100 ezer hektáron** telepítettek új erdőt, ami Budapest területének mintegy kétszerese. Emellett több mint 100 ezer hektáron átadták a törvény által előírt paramétereknek megfelelő, már műszakilag befejezett, kész erdőket. Az utóbbi években – az átmeneti csökkenést követően – az erdőtelepítési tevékenység a támogatásoknak köszönhetően fokozódott.

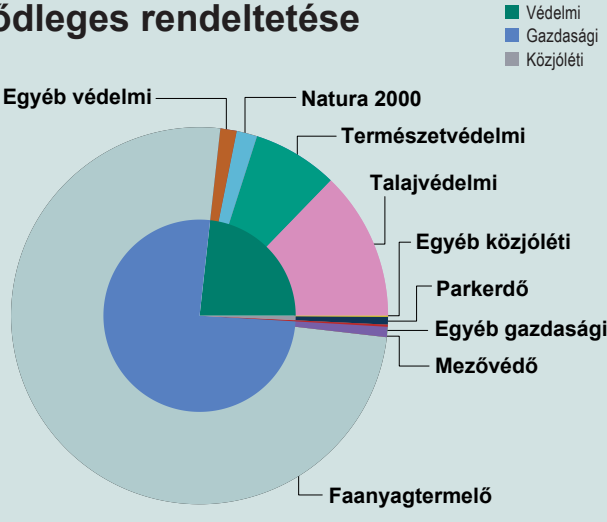


Rendeltetés / Üzemmód / Szervezeti struktúra

Állami kezelésben lévő erdők elsődleges rendeltetése

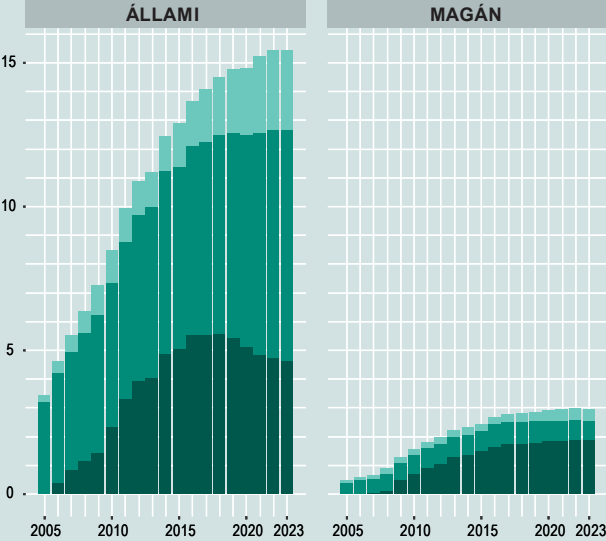
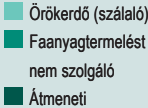


Magán kezelésben lévő erdők elsődleges rendeltetése



Nem vágásos üzemmódban kezelt erdők aránya

Az állami erdőgazdálkodók által kezelt erdőterület több mint 15 %-a nem vágásos üzemmódú.



Minden erdő ellát védelmi és közjóléti funkciót is. Az elsődleges rendeltetés a legjobban kiemelt funkciót tükrözi, de az erdők 40%-ának az elsődleges rendeltetés mellett többféle kiemelt rendeltetése is van.

Az erdészeti igazgatás intézményrendszere

Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium	Vármegyei Kormányhivatal (10)	Agrárügyi Főosztályok (10)	Kiemelt Ügyek Igazgatósága
			Erdőfelügyeleti Osztályok (2)
			Erdészeti és Földművelésügyi Osztály (1)
			Erdészeti Igazgatási Osztály
			Faipari Osztály
			Erdőgazdálkodási és Támogatási Osztály
			Vadgazdálkodási Szabályozási és Igazgatási Osztály
			Tájégségi Vadgazdálkodási Osztály
			Erdőtervezési és Erdőleltározási Osztály
			Erdőfelügyeleti és Szakrendszerveztési Osztály
			Erdőtervezési Osztályok (6)
			EUTR Felügyeleti Osztály
			EUTR Hatósági és Nyilvántartási Osztály
Agrárminisztérium	Erdőkért és Földügyekért Felelős Államtitkárság	Erdészeti Fejlesztéspolitikai és Innovációs Főosztály	
	Erdőkért Felelős Helyettes Államtitkárság	Erdőgazdálkodási Főosztály	
		Vadgazdálkodási Főosztály	
		Erdőrendezési Főosztály	
	Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal	Kiemelt Ügyek Igazgatósága	